

Mladou scénu spoluvytváří každý účastník

Rozhovor s ředitelkou přehlídky Lenkou Janyšovou

Jaká je tvá úroveň únavy po tomto ročníku ve srovnání s těmi minulými?

Je zvláštní, že není až tak velká. Mám za sebou tři přehlídky a teď tuhle velkou a myslela jsem, že to bude mnohem horší. Takže dobrý!

Co bylo na letošní přehlídce nové, z hlediska toho, co jste řešili během organizace?

Přemístili jsme stravování. Tady mám velkou radost, že jsme mohli nabídnout mládeži i snídaně a celé to centralizovat do docela příjemného prostředí. Bohužel jen na jeden rok, příští rok asi budou mít rekonstrukci. Nové bylo i bydlení na internátu. Je v rekonstrukci, takže jsme stejně museli využít škol. Nově jsme začali také chodit na kruhy. Původně jsem myslela, že oslavy na kruzích budou vypadat jinak, že vstoupíme víc do nějakých příprav a uděláme tam nějakou akci každý den. Zpětně si ale myslím, že ti študáci o to až tolik nestojí. Mají si co říct a najednou není prostor pro další koncert, nebo cokoli, co jim člověk nachystá. A tak jsem vlastně ráda, že organizovaný večer na kruzích byl jen jeden, plus jedno inspirativní představení. Jinak to hezky plynulo. Myslím, že ses zhostil těch oslav s kytarou, což je pro tebe přirozené, společně zpíváte a tančíte a tím tu přehlídku dotváříte.

Připadá mi, že velkou výhodou Mladé scény je prostorová centralizace na Malou scénu.

Myslím, že to co máme my a nemá to mnoho přehlídek je, že tu poskytujeme full service, co se týká baru a prostoru, kde se lidé mohou sdružovat. Myslím, že se všichni snaží být příjemní a vlastně to těm lidem dopřát. To postrádám třeba na Dětské scéně. Hlavním naším cílem bylo, aby se tu každý cítil jako na přehlídce, kterou také tvoří. Snažíme se vytvořit podmínky pro soubory, aby každý měl prostor pro zkoušky a přípravu. I diskuze tu jsou nadstandartní. I letos se potvrdilo, že tato věková skupina má co říct a říká to. Už je to norma. A

naš tradiční výstup na Andrlák je také důležitou součástí, protože se nadechneme jinak a nabídneme vhléd do života nejen divadelního.

Zmínila jsi inspirativní představení ze Slovenska. Jak došlo k téhle spolupráci?

Jezdívám na mezinárodní festival FAD do Nitry a Maricu Šiškovou jsem poznala na Nahlížení a dalších přehlídkách. Marica je výborná pedagožka. A tak mi přišlo zajímavé je poznat, aby i oni viděli, jak může vypadat mládežnický festival v Čechách.

Stejně jako u tohoto představení, tak i u jiných, se letos objevovalo téma deprese a potíží mladé generace najít své místo. Jak vnímáš tenhle fenomén a jakou roli v tom může hrát přehlídka Mladá scéna?

Téma letošní přehlídky jsou pro mě určitě osobní výpovědi k tomu velmi rozbouřenému společenskému a také rozpolcenému duševnímu stavu mládeže. Od rozvodu rodičů, přes úzkosti, deprese, vyrovnávání se s genderovou otázkou... Mám pocit, že citlivá duše mladého člověka potřebuje toto nějak uchopit a sdělit. Připadá mi, že to je skutečně téma letošní přehlídky. Je moc dobře, že děti mají platformu, jak se ze svých pocitů vypovídat a nějakým způsobem svou duši trochu očistit. A pak to pojmenovat na diskusích a třeba si uvědomit, že v tom nejsem sám. Pro mě jako pedagoga to je ale alarmující.

pokračování na straně 7...

Betonový trávník, ZUŠ F. L. Gassmanna Most: Plešatá zpěvačka

Člověk si v textu musí najít význam

Rozhovor se souborem

Kdybyste měli soubor Betonový trávník definovat pěti slovy, jaká slova by to byla?

Anekdoty, bravo, beton, britský ostych.

Proč jste se rozhodli inscenovat právě Plešatou zpěvačku?

Oliver: „Jednou jsme měli spojené hodiny a Pavel přinesl asi šest nebo sedm dramat. Zpracovávali jsme je ve dvojčkách a ve trojičkách. Plešatá zpěvačka vyhrála.“

Jak dlouho spolu jako soubor existujete?

Lucka: „V tomto seskupení teprve od letoška.“

Jak probíhala práce na scénáři?

Oliver: „Předlohu jsme si přečetli. Nejdříve jsme se sami snažili první situaci režírovat - tím myslím režírovat sami sebe. Text jsme se učili škrtat a zkracovat.“

Matouš: „Pavel přišel s nápadem, že nám ukáže, jak se taková hra tvoří, proto jsme zkoušeli první situaci režírovat - každý zvlášť s nějakým svým námětem, konceptem.“

Oliver: „Když jsme díky první scéně zjistili, jakou chceme mít stylizaci, tak už to šlo líp, protože jsme věděli, čeho se máme držet.“

Matouš: „Ze začátku jsme zkoušeli například různé typy židlí: kancelářské židle, rozkládací židle k rybaření...“

Nebo jsme seděli úplně bez židlí.“

Jakou roli hraje metronom, který se během představení zastaví?

Matouš: „Hraje takovou roli, že hraje.“ (všichni se smějí)

Jaké téma jste divákům chtěli předat?

Oliver: „Hodně jsme dikutovali o tom, co pro nás je hlavním tématem. Bavili jsme se o komunikaci a nekomunikaci. O vztazích.“

Jaký to je, hrát nejdelší kus na MS?

„Hustý,“ všichni s údivem.

„Můžete tam napsat hustý,“ dodává Matouš.

Bylo pro vás těžké zapamatovat si docela dlouhé texty?

Andula: „Já jsem se je učila ve škole. Jakože během hodin.“

Maruška: „Mamka jí nevěřila že se to naučí.“

Andula doplňuje: „Nejdřív jsem si říkala, že to asi nezvládnu, ale potom jsem se je naučila. Je to lehčí, než jsem si myslela, že to bude.“

Matouš: „Člověk si v textu musí najít význam. Proč to vlastně říká. Motivace jsou hodně důležité.“

Jakub Kubíček

Jak je to zvláštní!

Mostecká ZUŠ L. Gassmana přivezla na závěr festivalu dvě inscenace. Betonový trávník představil svou verzi klasiky absurdního divadla Ionescovu Plešatou zpěvačku. Ostatně, pokud se pamatuji, absurdní drama zjevně patří k oblíbeným žánrům režiséra Pavla Skály (připomeňme před pár lety velmi úspěšnou Hru na Zuzanku). Úspornost scénografie bohatě vynahradila propracovaná herecká akce všech členů souboru. V tomto případě máme co dělat se zkušenými performery, kteří společně prošli autorským divadlem, a nyní přecházejí ke skutečné dramatice. A právě jeden z nejplakátovějších kousků absurdní dramatiky Plešatá zpěvačka pro ně bezpochyby byl dobrým učebním materiálem v oblasti divadelního experimentu. I když v dnešní době se mnohá absurdní dramata hodně blíží realitě (viz Albee), Plešatá zpěvačka se zdá natolik modelová, že bychom v ní příliš reálného nehledali.

Přesto se v tomto případě podařilo obdivuhodně evokovat realitu líného odpoledne na londýnském předměstí, kde tráví čas manželé Smithovi. Způsob jejich manželského soužití velmi případně zachycuje mizanscéna, kde židle obou protagonistů obou jsou tak daleko od sebe, jak je to jen možné. On zahalen novinami (vtipné scénografická vychytávka, že jsou složeny z útržků nejružnějšího tisku), ona s chumlem pletení (pletací jehlice pak slouží v průběhu děje i jako zbraň). Dobrodružný prvek se vkrádá do inscenace i prostřednictvím služky, která je též Sherlockem Holmesem, či podivným zvoněním neviditelného návštěvníka. Jak je vidět nehybnost měšťánského stereotypu lze tak nečekaně oživit a dodat atmosféru napětí. V paměti samozřejmě utkví scéna s návštěvou Martinových, kteří podobně jako Smithovi sedí na nejzazších protilehlých krajích scény, a zdvořile „bez emocí“ konverzuji, aby postupně přišli na to, že jsou velmi pravděpodobně manželé, kteří patrně přijeli společně, a dokonce spolu bydlí... Nicméně, živel=služka, která glosuje situace po svém, tento objev okamžitě zboří. Právě struktura na sebe – nelogicky – navazujících scén postupně graduje, a tak se neztrácí napětí a kontinuita. Každé vyrušení je tak vzrušením a vytržením z letargie, kýženou zábavou, navzdory nudným tirádám a nevtipným vtipům přítomných. Nezřetelnější je to v případě

několikanásobného zvonění, kdy za dveřmi není nikdo, až nakonec jako živel vtrhne do místnosti hasič, doslova žhavý do hašení čehokoli. Jeho tiráda, jejíž pointou je, že kdosi má rýmu, je ovšem pro herečku (Anna Křížová) skutečně famózním úkolem, který splnila na výbornou. Zamotaný výčet různých příbuzných, a to v závratném tempu, by byla skutečná výzva i pro profesionála, a tady zaznívá jaksi lehce a zároveň s nadhledem. Bravo! To je ovšem jen jedna ze špiček celkově dobře chyceného konceptu, kde je prodán doslova každý potenciální gag. Vše je prezentováno s pochopením pro vizuální atraktivnost věci, a slovně se stává dokonalým vyjádřením toho, jak jsou slova zavádějící a většina konverzačních klišé beze smyslu. Vyprázdňenost, disfunkční vztahy i vzájemný chlad jsou tu podány s nadhledem a hravostí. Vše spěje k neočekávanému finále, kdy je nesmyslnost slov posunuta do fyzické akce, stejně nesmyslné. Připomene to radostnou montypythonovskou švihlou chůzi, ale (pro poučení) též eurytmii, totiž pohybové umění, které tělo omlazuje a regeneruje. A závěrečná pointa, která rámuje celý obraz, totiž stejné repliky o dobře podařeném obědě ve stejné mizanscéně, ale tentokrát reprodukováné manžel Martinovými, prostě potěší.

Pozn.: O tom, že absurdita je nedílnou součástí reality, jsem se přesvědčila i já. Když jsem ve vlaku usedla k notebooku, a začala psát recenzi, proti mně usedla dvojice. A nebyl to nikdo jiný než dva performeři z Plešaté zpěvačky. Ale pozor! Nebyla to ovšem ani jedna z dvojic, které jsem před tím viděla, nýbrž pan Martin a paní Smithová. Pomyslela jsem si: Jak je to podivné! Jak je to zvláštní...

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

- Slávka: Mně skvěle korespondovalo herectví s absurdním textem. Líbila se mi gradace, která byla na konci. Celé to byla geniální montáž.
- Bořek: Bylo to fakt dobré, myslím si, že se dá lehce u takového představení ztratit ve slovech, ale to se za mě nestalo. Tématem pro mě bylo odcizení vztahů. Občas se mi zdály některé pasáže méně synchronizované, ale to byl detail. Jsem zvyklý texty číst přes absurditu, ale zde jsem výrazně vnímal téma nekomunikace vztahů, dařilo se mi na postavy napojit.
- Petr: Vy jste to celé zahráli intenzivně a hravým způsobem. K tomu jste nabídli sympatičnost postav, které v tom hrály, čímž se rozšířilo vnímání celého tvaru.
- Věrča: Bavila mě ta lehkost. Tématem pro mě byla koalice vztahů: hledáme si, s kým budeme souhlasit, abychom byli alespoň dva proti většině.

Roman: Jsem milovníkem absurdního divadla. Bylo to divadlo v prostředcích. Jazyk je zde podrobený kritice. Baví mě, jak se mění dikce slov. Postavy jsou koncentrátem lidství, já je díky tomu znám, projektuji si do nich známé. Pracujete s rytmem a pauzou. Jen přemýšlím nad zastavením metronomu v průběhu představení, bylo to účelově?

Hanka: Mám zážitek. Metronom pro mě nesl význam hned na začátku. Situace byly vystavěny humorně, což s takovým textem není vůbec lehké. Souvisí to také s herectvím a tichem, které bylo naplněné. Baval mě závěr doplněný o pohybové ztvárnění. Ping pong s hasičem je velkou hereckou výzvou.

Dominika: Podle mě jste našli klíč. Hravost s frontálním pohledem.

Pavel: Počítáme s tím, že se metronom vypne. Na konci se měl zase natáhnout, což se nestalo.

*Slovomrak
aneb divácký dojem z představení jedním slovem*

Sherlock
humor
absurdita
audio
kabaret
Londýn

Korpus, ZUŠ F. L. Gassmanna Most: Jonathan

Je potřeba nebát se být jiný

Rozhovor se souborem

Kdybyste měli váš soubor popsat pěti slovy, která by to byla?

Klid. Chaos. Radost. Oběti. Pozůstalí.

Anička: No s tím klidem, vzpomeň si na tu předchozí inscenaci.

Kterou máš na mysli?

Anička: Spi-bdi-sni. Bylo to o kávě. (Všechny se smějí)

Jak dlouho už spolu tvoříte?

Lea: Rok. Předtím jsme byli čtyři.

Anička: Předtím nás bylo asi čtrnáct, ale postupně všichni odešli, proto jsme pozůstalí.

Váš soubor se jmenuje Korpus. Máme za tím názvem něco hledat?

Lea: Jo, znamená to most, ze kterého jsme, a je to v ázerbájdžánštině.

Viky: Ano, ale musí to potom být přehlasovaný.

Proč zrovna tenhle jazyk?

Viky: Protože nás to před těmi pěti lety napadlo, když jsme to tvořili.

Lea: A je to první jazyk v překladači.

Jak jste se dk tématu vaší inscenace dostali?

Lea: My jsme nejdřív přišli s tím, že bychom chtěli dělat téma „být jiný“.

Anička: Nebo spíš nebát se být jiný.

Lea: A Bára nám pak donesla Racka. My jsme si to přečetli. Líbilo se nám to a zůstalo nám to.

Anička: Ale naše téma odpovídalo jen jedné části té knížky.

Jak vaše inscenace vznikala?

Viky: Hrozně dlouho jsme hledali tu správnou cestu. Třeba tam mohlo být třicet kilo písku.

Tak to je nakonec docela změna...

Lea: Folie byla ale taky jednou z těch prvních nápadů, taky papír a plexisklo.

Viky: A těch mělo být mnohem víc.

V čem vás to téma jinakosti zajímá?

Viky: Mám pocit, že to je věc, kterou si každý musí v sobě vyřešit.

Anička: A co se týče věku, mám pocit, že to přichází pořád.

Měnila se inscenace mezi jednotlivými reprízami?

Anička: Měli jsme třeba racky, kteří vypadali jako takový ty kačenky. Nebyly abstraktní, ale byly to fakt jako ptáci.

Lea: A v jedné verzi měli být i zavěšení hlavama dolů (směje se).

Viky: Od té doby si říkáme rackopýři.

Bára: A dneska třeba hrály s jiným štaflema, tyhle nejsou naše.

Anička: Tyhle jsou mnohem vyšší a víc se na nich bojím (směje se)

Na Mladou scénu se jezdí zhruba od patnácti let. Kdy jste překonali hranici Mladé scény?

Lea: Jsme tu poprvé a dvou třetinám dokonce už bylo patnáct.

Občanka:

Jméno: Korpusík, tak jsme pojmenovali jednu takovou kočku, kterou jsem (Viky) dostala

Adresa: Most

Věk: čtyři roky, když funguje čtyři roky

Pohlaví: zaškrtneme. Kolonku jiné

Oblíbený divadelní žánr: nějaký klidný

Kateřina Hartmanová

Racek, který chtěl volně létat střemhlav

Druhým souborem z Mostu, který symbolicky uzavřel přehlídkový program, byl Korpus, trio mladých hereček pod vedením Báry Gréeové si vzalo jako základ své inscenace Bachovu knížku Jonathan Livingston Racek od R. D. Bacha. Duchovně laděné dílko o hledání svobody, a vlastního já, o nechtěné jinakosti, a přírodě, která si nedá poroučet, má své příznivce i odpůrce. Dívky ale bezpochyby patří k těm, které se s tématem příběhu dobře sešly.

Jejich inscenace není postižena svázaností, depresivními myšlenkami ani agresivitou, ale je naopak tvůrčí a radostná. A potěší svou jednoduchostí ve výrazových prostředcích, které z ní dělají jaksi domáckou křehkou záležitost. Jsou tu nízké štafle, transparentní polyetylenová fólie, která svými vlastnostmi dokáže dobře evokovat pohyblivý povrch vody, ale i křídla či mlhu. Ve všech těchto významech ji dívky na scéně využily. A k tomu, malá polystyrenová platforma, - útes, na který usedají drobní papíroví rackové. Jako bychom je viděli z dálky, kdesi na molu. Zároveň je ovšem každý z dívek rackem, pracují s papírem, který skládají do obvyklých „létajících tvarů“, ale ten náš Racek se nechce přizpůsobit. Chce letět výš než ostatní, zamávat křídly vysoko, vysoko a pak se vrhnout střemhlav dolů, i s tím rizikem, že si ublíží.

Zajímavé je nejen využití různých materiálů, ale také způsob prezentace racků, kteří jsou v některých případech zastoupeni jen obyčejným dvojlistem listem papíru, vytvářejícím letící křídla. A nejpůsobivější je pak scéna na konci, kdy se celá fólie mění ve dvě obrovská křídla, na nichž osvobozený Racek symbolicky odlétá. A když se mu na konci podaří najít dvě spřízněné duše, fólie padá, a tady už hraje samotné fyzikální kouzlo, kdy se materiál fólie při pádu točí do rozmanitých kouzelných tvarů. Tohle je poctivá zuškovská práce, křehká a svým způsobem dojemná ve své jednoduchosti a – možná – až naivitě. Ale je tu vidět i důležitou základní myšlenku, která se vine příběhem jako červená nit, je oslavou jinakosti, svobodné vůle a tvůrčího přístupu k životu. Líbilo se mi sousloví, které zaznělo na diskusi: divadlo proměny“.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Bořek: Text byl pro mě natolik naplněn hereckým projevem, že mi fungoval. Přesto když to čtu, tak mu většinou moc nevěřím.

Adéla: Mě se líbilo využití prvků na scéně. To plexisklo, malířský igelit, hodně to pro mě fungovalo a vše bylo využito.

Petr Váša: Mně se to moc líbilo, ale možná kdybyste občas dali víc energie, tak ta křehkost by dostala kontrast a my bychom čekali na návrat té původní nálady. Bylo by to plastičtější.

Hanka: Mně ten text v prváku na gymplu přišel úžasný, takže rozumím, že vás oslovil. Mám ráda loutkářské principy. A tady jste mě potěšili, protože jste s tím pracovali. Myslím změnu optiky: rackové byli malí, větší i obrovští. Chválím proměnu materiálu: nejdříve to byla země, pak to byla křídla, na konci mlhovina. Na druhou stranu je pro mě otázkou, jestli máte mít na jevišti tolik předmětů. Štafle jsou pro mě trochu rozporuplné. S igelitem přijdete na začátku jako s textem, ale ty štafle už tam jsou. Tak jestli je nějak neexponovat. A někdy jste byli trochu povoleni v těle. Ono je to potom vidět, i když třeba jen manipulujete s předměty, jak jste byly povolené, tak ty technické věci vyšly hodně ven.

Dominika: Přemýšlela jsem, jestli je dobrý být hned od začátku ve vážné náladě. Jestli si naopak nehrát s kontrastem a možná až pak přejít do vážné nálady. Oceňuju, že jste se zabývali proměnou, divadlo je proměna a v tomhle ten závěrečný obraz velmi fungoval. To za mě velmi dobře cítíte.

Roman: Křehkost, to je důležité. Jsou tam tři mladé dámy, kousky papírků a mírné světlo. Je tam potenciál toho, že racek má jíst a žít co nejdéle, takové to: “Drž hubu a krok.” V tomto představení chce ale najednou racek konat sám. Napětí Prometea tam tedy není a myslím, že ho pak vystihne hmota. Vystihli jste pro mě Livingstona tak, jak jsem ho já zažil ve svém dětství. Křehkost je vaším znakem, vaším slovem.

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

pokračování ze strany 1...

Díky přehlídce poznávám, s čím vším mládež dneska bojuje. Naše generace také měla svoje bolístky, ne že ne, ale připadá mi, že jsme byli víc zocelení. Teď je toho na ně tolik. A jako pedagog bys na to měl reagovat, ale ty to kolikrát ani nevíš. Jasně, dramataček je jiná role, ale ve chvíli kdy jsem kantorka chemie, tak ty děti vnímám jinak - hodně přes ten předmět a není tam moc prostor na povídání. Je moc dobře, když si můžu zvědomit, že problémy tu jsou a jsou velké a je třeba na ně reagovat.

Co bude za patnáct let s Mladou scénou?

To bych taky ráda věděla. (smích) Doufám, že se pořád najdou nadšenci, kteří budou chtít naslouchat mladým lidem, něco pro ně dělat (teda hodně pro ně dělat) a dát prostor, aby se těch letošních 180 lidí (možná i víc) mohlo sejít. To bych jim moc přála.

Jan Mrázek

Zajímavosti Verči Zárubové

- Barman Mladé scény v roce 2009 ve 2 hodiny ráno prosí rozjařené účastníky, aby přestali zpívat a všichni šli spát.
- Rozjařený barman Mladé scény v roce 2024 v 5 hodin ráno je prošen účastníky, aby už přestal hrát na housle, zamkl a všichni mohli jít spát.

Roman Černík, pedagog na katedře výchovné dramatiky, pravidelný člen poroty MS, dramaturg Moving station a ostřílený divadelník odpovídá na otázku, co se z hlediska jeho zaměření za 15 let na Mladé scéně v Ústí změnilo? „Zrušili cukrárnu. Ale otevřeli maďarské delikatesy!“

Pavel Skála během loučení: Děkuje všem barmanům, bez vás by Mladá scéna nebyla mladou, ale dětskou.

- Honza Mrázek jede na Mladou autem a bere s sebou jako spolujezdce Láďu Kardu.
- Honza Mrázek jede z Mladý autem a bere s sebou jako spolujezdce Verču Zárubovou. Honza bojuje se spánkovou deprivací a mikrosnávkou za volantem, seká zatáčky a se svým plecháčkem předjíždí SUVečka na dálnici.

Oba spolucestující si nezávisle na sobě vzali během jízdy lék proti úzkosti. Honza Mrázek: „To je smutný, že máte ty úzkosti. Ještě, že jsem tak výborný řidič!“

Doporučení redakce: Až souboru Korpus v představení Jonathan dojdou papíry, můžete je nahradit přehlídkovými diplomy Pavla Skály. Má jich dost.

Výsledky

Lektorský sbor ve složení Dominika Špalková, Hana Volkmerová a Roman Černík udělil tato ocenění:

souboru Rytíři a Víly, ZUŠ Aš, za souznění s textem a autenticitu v inscenaci Kdo neskáče, není holub, aneb zobáky sobě

souboru Tuto Bazo, ZUŠ Turnov, za autorské poetické ohledání vlastního města v inscenaci Street poezie

souboru Nekroflík, Praha, za osobité ztvárnění světa Haruki Murakamiho v komplexním divadelním tvaru v inscenaci Krajina s žehličkou

souboru Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec, za kreativní práci s loutkářskými principy na známém textu v inscenaci Barka

souboru Betonový trávník, ZUŠ F. L. Gasmanna, Most, za komplexní divadelní tvar s vyspělým hereckým projevem v inscenaci Plešatá zpěvačka

doporučení na Jiráskův Hronov získává soubor Rytíři a Víly, ZUŠ Aš s inscenací Kdo neskáče, není holub, aneb zobáky sobě

doporučení na Jiráskův Hronov získává soubor Betonový trávník, ZUŠ F. L. Gasmanna, Most s inscenací Plešatá zpěvačka

nominaci na Jiráskův Hronov získává soubor Nekroflík, Praha s inscenací Krajina s žehličkou

Kdo páchá Mladou na Malý?

Kateřina Hartmanová, Jakub Kubíček, Vít Zborník, Jan Mrázek, Jasanka Kajmanová, Jakub Hulák, Jana Soprová, Veronika Zárubová, David Slížek (in absentia) a další. [Neprocházý jazikowou koregtůrou...](#)